

[Time:3:00 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Explain meaning and nature of Educational Psychology.
- b) 'Educational Psychology has contributed considerably to the creation of the modern education'. Justify this statement with the reference of functions of Educational Psychology.
- c) Discuss the scope of Educational Psychology.

Q.2 Answer Any Two of the following. (20)

- a) What is Introspection Method? State its merits and demerits.
- b) 'Clinical method is also called case study method.' Explain this statement with suitable examples.
- c) 'Experimental Method is the most scientific and objective method of studying behavior'. Justify the statement with the reference of steps involved in it.

Q.3 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Explain principles of development.
- b) "Adolescence is the most crucial stage of development," Justify.
- c) Enlist various factors affecting development of the child.

Q.4 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Explain the meaning and causes of individual difference.
- b) 'Heredity and environment both are equal importance for proper growth and development of individuals'. Justify
- c) "Maturation is an increase in competency and adaptability." Explain the statement in the context of characteristics of maturation.

Q.5 Write short note on Any Two. (20)

- a) Meaning of Psychology
- b) Merits of Observation Method
- c) Concept of Growth and Development
- d) Importance of individual differences

(मराठी अनुवाद)

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना:१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२०)

अ) शैक्षणिक मानसशास्त्राचा अर्थ आणि स्वरूप स्पष्ट करा.

ब) 'आधुनिक शिक्षणाच्या निर्मितीमध्ये शैक्षणिक मानसशास्त्राचे मोठे योगदान आहे'. शैक्षणिक मानसशास्त्राच्या कार्याच्या संदर्भात या विधानाचे समर्थन करा.

क) शैक्षणिक मानसशास्त्राच्या व्याप्तीची चर्चा करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२०)

अ) आत्मनिरीक्षण पद्धत म्हणजे काय? त्याचे गुण आणि तोटे सांगा.

ब) 'नैदानिक पद्धतीला समस्या अभ्यास पद्धत असे सुद्धा म्हटले आहे.' हे विधान योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

क) 'प्रायोगिक पद्धत ही वर्तनाचा अभ्यास करण्याची सर्वात वैज्ञानिक आणि वस्तुनिष्ठ पद्धत आहे'. त्यात समाविष्ट असलेल्या चरणांच्या संदर्भासह विधानाचे समर्थन करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२०)

अ) विकासाची तत्वे स्पष्ट करा.

ब) "किशोरावस्था ही विकासाची महत्वापूर्ण अवस्था आहे." समर्थन करा.

क) मुलाच्या विकासावर परिणाम करणाऱ्या विविध घटकांची यादी करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२०)

अ) व्यक्तिगत फरकाचा अर्थ आणि कारणे स्पष्ट करा.

ब) 'व्यक्तीच्या योग्य वाढ आणि विकासासाठी आनुवंशिकता आणि पर्यावरण या दोन्ही गोष्टी समान महत्त्वाच्या आहेत'. समर्थन करा.

क) "परिपक्वता म्हणजे क्षमता आणि अनुकूलतेत वाढ." परिपक्वतेच्या वैशिष्ट्यांच्या संदर्भात विधान स्पष्ट करा.

प्र.५ टीपा लिहा. (दोन)

(२०)

अ) मानसशास्त्राचा अर्थ

ब) निरीक्षण पद्धतीचे गुण

क) वाढ आणि विकासाची संकल्पना

ड) व्यक्तिगत फरकांचे महत्त्व
